

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W TEMACIE

REGULAMINU ZAKŁADANIA I FUNKCJONOWANIA OGRODÓW SPOŁECZNYCH I OGRODÓW SPOŁECZNYCH PARCELOWYCH

NA TERENIE MIASTA KRAKOWA

PROWADZONYCH W DNIACH
15 marca - 16 kwietnia 2021

Spis treści

Wprowadzenie.....	1
Podstawa prawna i cel konsultacji.....	2
Akcja informacyjna i zakres konsultacji	2
Przebieg konsultacji.....	3
Dyżury telefoniczne z ekspertem	3
Badanie ankietowe – wyniki.....	3
Spotkania online	4
Spotkanie z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego.	5
Wnioski	6
Podsumowanie.....	6

Wprowadzenie

Regulamin zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych to dokument powstały w ramach projektu „RU:RBAN Resilient Urban Agriculture” program Urbact III, w którym Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie był Partnerem.

Pierwotnie termin realizacji projektu zaplanowany był na lata 12.2018 – 12.2020, jednak w związku z sytuacją epidemiologiczną został on wydłużony do 06.2021. Partnerami projektu są miasta takie jak Rzym/ Włochy (lider), Coruña/ Hiszpania, Caen/ Francja, Loures/ Portugalia, Saloniki/ Grecja , Wilno/ Litwa oraz Kraków.

Projekt stanowił pewnego rodzaju przygotowanie do unijnych regulacji dotyczących zarządzania dobrem wspólnym na przykładzie ogrodów społecznych. Istotne było wypracowanie ścieżki, którą mogliby obrać mieszkańcy chcący tworzyć ogrody społeczne. Sieć transferu opierała się na Modelu zarządzania ogrodami społecznymi i regulacjami prawnymi wprowadzonymi przez miasto Rzym, który był liderem projektu.

W ramach projektu powołana została tak zwana Lokalna Grupa Wsparcia (ang. Urban Local Group w skrócie ULG) tj. grupa składająca się z lokalnych interesariuszy związanych z zagadnieniem strategicznym, jakim w tym przypadku jest ogrodnictwo miejskie jako narzędzie integracji społecznej i rewitalizacji miast. Członkami ULG są mieszkańcy działający w ogrodach społecznych funkcjonujących na terenie Krakowa, przedstawiciele Uniwersytetu Rolniczego oraz Instytutu Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, wybrane organizacje pożytku publicznego oraz pracownicy samorządowi wybranych wydziałów Urzędu Miasta Krakowa.

Dokument „Regulamin zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta Krakowa” to efekt ponad dwuletniej pracy Lokalnej Grupy Wsparcia, która wzorując się modelem rzymskim przygotowała regulacje odpowiadające lokalnym uwarunkowaniom prawnym i społecznościowym.

Podstawa prawna i cel konsultacji

Celem konsultacji było poznanie opinii publicznej oraz zebranie uwag na temat powstałego dokumentu, jak również doprecyzowanie i dostosowanie regulacji dot. zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych, tak aby w jak najpełniejszym stopniu odpowiadały na realne potrzeby mieszkańców Krakowa, które zostaną odzwierciedlone w uchwale, która będzie procedowana przez miasto.

Konsultacje zostały zaplanowane w oparciu o uchwałę nr CXI/2904/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 września 2018 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków oraz z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art., 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach działalności statutowej tych organizacji.

Akcja informacyjna i zakres konsultacji

Konsultacje społeczne trwały od 15 marca 2021 do 16 kwietnia 2021 r. i były realizowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie wraz z Miejskim Centrum Dialogu, komórką organizacyjną Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa.

Konsultacje mające na celu zebranie opinii publicznej oraz jednoczesne doprecyzowanie i dostosowanie regulacji dot. zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta Krakowa zostały zaplanowane według harmonogramu, który zakładał:

- dwa spotkania online z mieszkańcami w dniach 23.03.2021 godz. 17.00 – 19.00 oraz 07.04.2021 godz. 17.00 -19.00
- prezentację regulacji Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w dniu 26 marca 2021 o godz. 16.00
- dyżury telefoniczne eksperta w terminach: 18.03.2021 w godz. 12.00 – 18.00, 24.03.2021 w godz. 10.00 – 14.00 oraz 09.04.2021 w godz. 13.00 – 17.00
- ankietę online dla mieszkańców dostępną przez cały okres trwania konsultacji
- ankietę online dla organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dostępną przez cały okres trwania konsultacji
- możliwość zadawania pytań w formie elektronicznej na adres e-mail przez cały okres trwania konsultacji

W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani mieszkańcy miasta Krakowa. W ramach akcji informacyjnej przeprowadzono następujące działania:

1. 8 marca 2021 r. na stronie Obywatelski Kraków opublikowano artykuł, w którym poinformowano o zaplanowanym na 14 kwietnia 2021 r. uruchomieniu konsultacji społecznych, dotyczących „Regulaminu zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta

Krakowa” i o uruchomieniu w tym terminie ankiety internetowej dotyczącej przedmiotowych konsultacji

2. Od 15 kwietnia 2021 informacje o konsultacjach pojawiały się:
 - na stronie internetowej Zarządu Zieleni Miejskiej Krakowie;
 - na stronie obywatelski.krakow.pl, która jest serwisem Urzędu Miasta Krakowa poświęconym tematyce konsultacji;
 - w serwisie internetowym „Krakow.pl”;
 - na portalu społecznościowym Facebook na profilach: Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie, Krakowskie Ogrody Społeczne, Kraków w zieleni, Kraków PL, Miejskie Centrum Dialogu;
 - na portalu społecznościowym Instagram na profilach Zarządu Zieleni Miejskiej i Miejskiego Centrum Dialogu ;
 - w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa;
 - informacje dotyczące konsultacji były dostępne również na stronach internetowych wybranych dzielnic miasta Krakowa.

Informacje opublikowane 15 kwietnia 2021 r. obejmowały:

- harmonogram konsultacji;
- cel konsultacji;
- konsultowane dokumenty
- link do ankiety internetowej zamieszczonej na portalu www.obywatelski.krakow.pl

Przebieg konsultacji

Dyżury telefoniczne z ekspertem

Podczas konsultacji społecznych odbyły się trzy dyżury telefoniczne z ekspertem, podczas których Mieszkańcy kontaktowali się w sprawie Regulaminu zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta Krakowa. Z telefonicznego dyżuru skorzystały 3 osoby. Mieszkańcy, którzy skorzystali z tej możliwości nie odnosili się bezpośrednio do konsultowanego dokumentu, jednak tematy rozmów były z nim związane i dotyczyły:

1. Prośba o wyjaśnienie czym są i na jakich zasadach działają ogrody społeczne parcelowe.
2. Zapytanie o możliwość założenia ogrodu społecznego parcelowego.
3. Zapytanie o możliwość założenie ogrodu społecznego.

Badanie ankietowe – wyniki

Udostępniony na stronie obywatelski.krakow.pl w dniach od 15.03.2021 do 16.04.2021 r. elektroniczny formularz konsultacyjny dla mieszkańców został wypełniony przez 4 respondentów.

Wszyscy respondenci wskazali zgodnie, że w Krakowie powinna być możliwość zakładania Ogrodów Społecznych i Ogrodów Społecznych Parcelowych. 75% odpowiadających uważa, że słownik pojęć w przedmiotowym dokumencie jest

zrozumieli, natomiast 25 % respondentów wskazuje, że pewne pojęcia wymagają szerszego wyjaśnienia. Ankietowani w opcji otwartej wskazali, że:

1. „można by dookreślić na jaki czas jest udostępniana parcela„
2. „W regulaminie OSP zamiennie używane jest "parcela", "działka" i "rabata" a tylko "parcela" znajduje się w słowniku”
3. „Ogród Społeczny Parcelowy, czy to dawne ogródki działkowe?”

Trzech na czterech ankietowanych uważa, że cele, do których dąży Gmina Miejska Kraków poprzez zakładanie ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych zostały zawarte wyczerpująco, natomiast jeden z respondentów wskazał w ankiecie, że „można by dookreślić” co oznacza "zwiększające lokalne bezpieczeństwo żywnościowe".

Kolejna część ankiety dotyczyła zakresu odpowiedzialności wybranych podmiotów. Zakres odpowiedzialności Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Operatorów w zakresie Ogrodów Społecznych i Ogrodów Społecznych Parcelowych jest klarowny dla 75 % respondentów, natomiast zakres odpowiedzialności Grupy Inicjatywnej jest zrozumiały dla 50 % spośród ankietowanych. Zdaniem respondentów należy dokładniej wskazać:

1. „czy ZZM będzie instancją odwoławczą”
2. Co rozumiemy poprzez: „odpowiednie zabezpieczenie realizowanych projektów;”
3. „jak powinna się zorganizować grupa inicjatywna”

Na pytania o to, czy dokument pozwala na zrozumienie czym są Ogrody Społeczne i Ogrody Społeczne Parcelowe zdania są podzielone, 50 % ankietowanych uważa, że tak i 50 % ankietowanych uważa, że nie. Jeden z respondentów wskazał, że dokument w formie elektronicznej nie jest czytelny i nie dotrze do seniorów, którzy są ważną grupą odbiorców, i proponuje, aby przygotować ulotki. Kolejny ankietowany wskazał, że w dokumencie należy dookreślić czym różni się ogród społeczny od ogrodów działkowych.

Druga połowa ankietowanych uważa, że dokument w jasny sposób wskazuje jakie kroki należy podjąć aby założyć Ogród Społeczny oraz Ogród Społeczny Parcelowy. Osoby, które mają odmienne zdanie wskazują w opcji otwartej, że w odniesieniu do Ogrodów Społecznych : „Jeśli to ma się udać, musi być prosty sposób dotarcia do ludzi np. CAS, szkoły , przedszkola - kontakt z rodzicami”, natomiast w odniesieniu do Ogrodów Społecznych Parcelowych „regulamin powinien zawierać informację do kogo ma się zgłosić potencjalny użytkownik w celu przyznania parceli”.

Ankieta skierowana do organizacji pozarządowych nie została wypełniona przez żaden podmiot merytoryczny.

Spotkania online

Pierwsze spotkanie online odbyło się we wtorek 23 marca w godzinach 17.00 – 19.00 na platformie Google Meet. Zgłoszenia do udziału w spotkaniu konsultacyjnym można było wysłać na adres: biuro@zsm.krakow.pl do 22.03.2021. Na konsultacje w pierwszym terminie zapisało się 28 osób, natomiast w spotkaniu uczestniczyło 21 osób. Spotkanie

konsultacyjne było podzielone na dwie części, w pierwszej uczestnikom została zaprezentowana krótka prezentacja wprowadzająca w tematykę ogrodów społecznych oraz ogrodów społecznych parcelowych, natomiast w drugiej części szczegółowo omówiony został konsultowany dokument wraz z załącznikami, a uczestniczący mieszkańcy mieli możliwość zadawania pytań oraz wnoszenia swoich uwag. Stanowiska uczestników były prezentowane w formie swobodnej wypowiedzi lub wypowiedzi odnoszących się do wystąpień osób prezentujących. Poniżej lista wniosków i komentarzy mieszkańców:

1. Cele dokumentu pokazują kierunki strategiczne, które powinno obrać miasto.
2. W celach dokumentu nie ma potrzeby wymieniać szczegółowo metod rolniczych nieinwazyjnych względem środowiska. Wskazanie popularyzacji takich metod jest wystarczające.
3. Prośba o wyjaśnienie różnicy pomiędzy ogrodem społecznym a Rodzinnymi Ogródkami Działkowymi.
4. Powiększyć cele edukacyjne o zdobywanie wiedzy ogólnej.
5. Deklaracja przystąpienia do ogrodu społecznego powinna być obowiązkowa dla każdego członka ogrodu, a w jej treści powinna się znaleźć informacja, że przystępujący do ogrodu bierze odpowiedzialność za szkody własne i współodpowiedzialność za szkody innych wynikające z gospodarowania terenem niezgodnie z regulaminem. Zaproponowano również by to rozwiązanie przedyskutować z już działającymi ogrodnikami społecznymi, aby ustalić czy z ich perspektywy rzeczywiście taki zapis jest konieczny.
6. W załączniku dotyczącym zasad gospodarowania mogłyby się znaleźć zalecenia jak najkorzystniejszego doboru roślin pod kątem wzajemnego oddziaływania.
7. W przypadku Ogrodów Społecznych Parcelowych proponowana, punktowana odległość miejsca zamieszkania od ogrodu społecznego powinna zostać zwiększona z 1 km do 2 km.
8. Zmniejszenie opłat za gospodarowanie parcelą w Ogrodzie Społecznym Parcelowym w okresie zimowym.

Drugie spotkanie online odbyło się w środę 7 kwietnia 2021. Na spotkanie zarejestrowało się 11 osób. W związku z problemami technicznymi platformy Google Meet spotkanie odbyło się na platformie Microsoft Teams. Wszystkie osoby, które wyraziły chęć uczestniczenia w spotkaniu konsultacyjnym zostały poinformowane o zmianie z odpowiednim wyprzedzeniem. W spotkaniu uczestniczyło 10 osób. Konsultacje zostało przeprowadzone analogicznie do pierwszego spotkania. Na drugim spotkaniu uczestnicy nie zgłosili żadnych uwag dotyczących omawianego dokumentu. Padło natomiast pytanie, czy osoba niezameldowana w Krakowie będzie mogła założyć ogród społeczny lub wynająć parcelę w Ogrodzie Społecznym Parcelowym.

Spotkanie z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

W dniu 26 marca 2021 w godzinach 16.00 – 18.00 odbyło się spotkanie online Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, podczas którego przedstawiciele Zarządu Zieleni Miejskiej w formule analogicznej do spotkań konsultacyjnych przedstawił przedstawicielom organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa

w art., 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego przedmiotowy dokument.

W spotkaniu wzięły udział następujące organizacje:

1. Bank Żywności w Krakowie
2. Dzieło Pomocy św. Ojca Pio
3. Food & Life Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
4. Fundacja BARIERA.
5. Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KRAFOS
6. Towarzystwo Przyjaciół Bieżanów

Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego w jawnym głosowaniu zaakceptowała prezentowany dokument.

Wnioski

Przedmiotem konsultacji społecznych, których przebieg odzwierciedlony został w niniejszym raporcie, jest Regulamin zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta Krakowa. Uwaga uczestników podczas każdej z form konsultacji społecznych została zwrócona na możliwy model funkcjonowania wyżej wymienionych ogrodów w Krakowie. Spotkania i rozmowy przeprowadzone w trakcie konsultacji pokazały, że istnieje duży potencjał społeczny, który Kraków powinien wykorzystać. Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach już wyrazili chęć zaangażowania się w odzyskiwanie terenów zapomnianych i ochronę terenów zieleni poprzez zakładanie ogrodów społecznych oraz ogrodów społecznych parcelowych na terenie miasta. Ogrody społeczne pełnią w mieście różne funkcje, oprócz produkcji żywności wzmacniają zdrowy tryb życia i zdrowe odżywianie, ograniczają izolację społeczną, zwiększają poczucie przynależności do miasta i pomagają zarządzać zapomnianą przestrzenią publiczną. Konsultowany dokument został dobrze oceniony przez mieszkańców, a jego treść zaakceptowana. Konsultacje pokazały, że ważna jest również prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych, która wyjaśniałaby m.in. różnice pomiędzy ogrodami parcelowymi a ogrodami działkowymi. Propozycja dotyczące wydłużenia punktowanej odległości miejsca zamieszkania od ogrodu społecznego parcelowego została przyjęta i wprowadzona do dokumentu. Kwestia wprowadzenia obowiązkowych deklaracji przystąpienia do ogrodu i zawarcia w nich informacji, o tym, że przystępujący do ogrodu bierze odpowiedzialność za szkody własne i współodpowiedzialność za szkody innych wynikające z gospodarowania terenem niezgodnie z regulaminem zostanie przedyskutowana z ogrodnikami miejskimi.

Zebrane treści uwag i wniosków wraz z informacją o ich wykorzystaniu wraz z uzasadnieniem decyzji znajdują się w Załączniku Nr 1 do niniejszego raportu.

Podsumowanie

Niniejszy raport dotyczący Regulaminu zakładania i funkcjonowania ogrodów społecznych i ogrodów społecznych parcelowych wraz z Załącznikiem Nr 1 obejmuje

opisy przebiegu poszczególnych spotkań i narzędzi (ankiety, dyżury eksperckie) jak i kluczowe wnioski płynące z konsultacji. Raport stanowi również podsumowanie pracy Lokalnej Grupy Wsparcia, poprzez ocenę przygotowanego dokumentu przez mieszkańców niezaangażowanych w proces przygotowywania regulacji.